

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

РЕЦЕНЗИЯ

От професор Георги Георгиев Янков

Хабилитационен труд

NULA DIES SINE LINEA

д-р Теодор Лихов

конкурс за редовен доцент по 8.2 Изобразително изкуство
„Графичен дизайн“ и „Мултимедия в рекламата“
за нуждите на катедра „Рекламен дизайн“

София 2022

Nula Dies Sine Linea – нито ден без линия (може и черта) е мото/слоган дето всеки взел се насериозно визуален артист би си харесал. Това е заглавието на хабилитационния труд на старши преподавател д-р Теодор Лихов. Тези които го познават зная че, той няма как да се е взел насериозно. Изниква в мен въпроса защо тогаз е направил този избор на заглавие? Отговора е – защото той не може без да провокира – студенти, колеги, приятели, публика и най-вече себе си. Нито ден – това е верния за мен отговор на горния въпрос. И напълно логично е той да подхване от самото начало с провокация нарочения за хабилитация визуално-контекстуален разказ от шестдесет и шест страници. Разказ, едновременно за свободния дух на артиста и художника на работа в рекламата. Всъщност някъде в уводните думи си думи д-р Лихов деликатно предупреждава взелите се насериозно, че могат да получат:

„**Биполярното афективно разстройство** (понякога наричано с остарялото си име **манийно-депресивна психоза** или **циклофрения**) е заболяване от групата на т.нар. афективни разстройства и е класифицирано като психично заболяване, психично отклонение, което се характеризира най-вече с промяна в настроенията. Епизоди на депресия и меланхолия са последвани от периоди на еуфория. Именно това състояние психиатрите наричат мания. Тези епизоди са циклични, но между тях може да има периоди от време без никакви признаци на заболяването.“

Горното определение е цитат от Уикипедия. А следващото е от хабилитационния труд на кандидата:

„Художникът в рекламата е невидим персонаж, своеобразен оксиморон, противоположност на много от клишетата за творец със собствен авторски почерк. Той е артист, който влиза в нова роля при всяка конкретна задача, художник чието творческо его е сторило път на марката, продукта или каузата за които работи - те са главните герои в рекламната кампания.“

Четейки тези мисли ми идва наум заглавието на книгата на един от големите в рекламата:

„Ne dites pas à ma mère que je suis dans la publicité... elle me croit pianiste dans un bordel“,
в превод:

„Не казвайте на майка ми, че работя в рекламата... тя си мисли, че съм пианист в бардак“.

Жак Сегела пише книгата си през 1979 година, след двадесет години работа в рекламата. Повече от четиридесет години по-късно Теодор Лихов отново ни представя специфичната същност на рекламата и по-специално на художника работещ за нея. Също с натрупан десетилетия опит той достига до сходни изводи с гореспоменатия рекламен гуру, но те са много ценни, защото са пречупени през концептуалния анализ на артиста:

„Подбраните примери и реализации имат за цел практически да илюстрират работоспособността на тезите едновременно в рекламния дизайн и в художествени прояви. С това се доказва по недвусмислен начин органичната цялост на дизайн-процеса в рекламата като художествена практика с ясни специфики, която технологиите не могат да подменят в нейната същност.“

Теодор Лихов убедително подкрепя с теоретичните си разсъждения, включените в хабилитацията визуални проекти и реализации. Те са важна част от цялостната концепция на автора и дават завършен вид на заявените тези в неговия труд. Бих продължил с още малко горните думи на колегата от катедра „Рекламен дизайн“. Успешния графичен дизайнер преди да се определи като такъв, трябва да е добър художник. Да е минал през академичните стандарти на изучаване на натурата, както и да е опитал класическите техники на визуализация, на създаване и възпроизвеждане на изображението. Живописата, графичните техники, колажа, фотографията и т.н., дават необходимата широка територия, върху която после фантазията на артиста да може да си разиграва коня. Ако я няма тази основа, изразните средства (в случая на графичния дизайнер) се ограничават само до възможностите на съответния софтуер.

Предлагам, както при хранителните стоки на създадените по този начин (втория) произведения да пише имитиращ продукт.

Сега към представения хабилитационен труд. Неговата същинска част е структурирана в няколко раздела в графичния дизайн, преливащи се от фотография и видео, към графичен и експозиционен дизайн, продължавайки към всякакви следващи посоки на приложна, експозиционна, дигитална и техните производни форми на рекламен графизъм.

„Категорията ВРЕМЕ преминава неизбежно от динамиката на ежедневните разговори, през разписанието на влака и дългата експонация на снимане, “зарежда” заглавието на

тази серия и намига към основен философски въпрос... Това е опит за вглеждане в пейзажа с опиянение от “хайкото” на мига. Или разпознатата среда с ескалираща динамика, помела до абстрактност конкретиката на детайла, превърнала моментната емоция във фетиш, който не зависи единствено от личната нагласа, а е масово търсен рекламен трик...”

Този откъс от представеният текст към хабилитационния труд дава ясна представа за индивидуален прочит на екзистенциалните въпроси, на които Лихов търси отговорите в своите работи. В търсене на подходящите думи за въпросните визии и предизвикан от чувството за хумор на родения в Русе кандидат за доцент, бих добавил и познатия от миналото глас на говорителя от радиото. Всеки ден в 15:00 той важно обявяваше:

Le niveau du Dunabe en centimetres – Sans changement.

Нивото в творбите на Лихов е наистина без промяна, поради факта, че то е най-високото възможно. Пълноводната визуалната река е достигнала до ръба. Още само капка би заляла бреговете и намокрила невинно съзерцаващия зрител.

Максималното насищане на образа и посланието е характерна черта за агресивната природа на рекламата. Големия майсторлък е да знаеш кога да спреш да пълниш формата. Именно това гранично напрежение, по ръба на острието демонстрира в своята „Nula Dies Sine Linea“ Теодор Лихов.

Артистичен и забавен в своите работи, автора пренася тази лекота и в общуването си със студенти и колеги. Много от неговите творчески замисли са изпълнени в различни екипи, които той е успял да ентузиазира и мотивира. Качество да организираш и привличаш други творчески личности и да ги правиш свои съмишленици е особено ценно за художника работещ в рекламата.

Твърдя това въз основа на моя над тридесет годишен опит в рекламата. В повечето случаи художника работи с копирайтери, фотографи, понякога модели и гримьори. И тогава става доста сложно, понякога невъзможно.

Текстописците/копирайтери държат те да са водещите, а останалите да изпълняват хрумките им. От другата страна са фотографите, по презумпция изключителни артисти (на тях никой не може да им каже как и какво да снимат), те се заиграват с осветление, филтри и обективи. И в така създалата се ситуация, художника трябва да покаже лидерски качества и да сложи капитанската лента, защото „всяка реклама трябва да осигурява един

комплексен символ, изображение, което да е знак на марката“. Дейвид Огилви (друг корифей в рекламата) казва последното. Можем да подчертаем водещата позиция на художника в рекламата с още един цитат на гореспоменатия рекламист

„Зад всяка успешна реклама стои сянката на един човек.“

Сега да се върнем обратно към представеният труд на д-р Лихов. Добре структуриран и разгънат в обширните области на графичния дизайн, подчинен на единна концепция, този по същество авторски каталог представя в цялост артистичните търсения и достойнства на кандидата за доцент. Всички творческите търсения и крайни резултати във включените произведения са подчинени на предварително изведена и дефинирана идея.

Също толкова важно е да се подчертаят диалогичността и уменията за работа в екип на кандидата. Д-р Лихов умело води началните си авторски виждания към максимално успешен краен резултат.

Той умее да предава своя опит и да общува със студентите по непринуден и предразполагащ начин.

В края на рецензията си, искам да отбележа, че колегата е носител на множество отличия за графичен дизайн и има богат опит в международни форуми и проекти.

Уважаеми членове на научното жури, най-учтиво и убедено си позволявам да ви препоръчам да подкрепите тази кандидатура и на д-р Теодор Лихо да бъде присъдена академичната длъжност доцент.

Благодаря за вниманието!

София 2 февруари 2023

Професор Георги Янков